

4. Kristus náš Spasitel

Bible jako psané zjevení Boží podává již v první kapitole a v prvním verši základní zjevenou pravdu: "Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi." 1 Moj 1,1

Všechno, co Bůh stvořil, bylo dokonalé a krásné, ať to byl svět neústrojný, rostliny nebo živočichové. Na konci každého stvořitelského dne se konstatuje, že "bylo dobré" to, co Pán stvořil. Když učinil člověka, je psáno, že to "bylo velmi dobré". Člověk je korunou tvorstva. Byl učiněn k "obrazu a podobenství Božímu."

I. PÁD ČLOVĚKA

- Náš svět a celý vesmír je ovládán přesnými zákony. Kdyby byl sebeméně porušen jediný z nich, znamenalo by to katastrofu. - Štěstí člověka, pro nějž Bůh stvořil krásný ráj, bylo závislé na jeho respektování mravních zákonů, na poslušnosti.

Světloňoš, který byl nejkrásnějším cherubem, ale zvolil si svobodně cestu vzpoury proti Bohu, záviděl prvnímu páru jejich štěstí. Svedl naše prarodiče k přestoupení zákona Božího, ke hříchu. Oklamal je tvrzením, že za přestupek se nedostaví smrt jako trest, ale naopak: otevrou se jejich oči a oni budou jako bohové, znajíce dobré i zlé. 1 Moj 3,4.5

Spravedlivý Bůh potrestal člověka za jeho přestoupení:

- Žena, jejíž hlavní náplní života mělo být rození dětí a radostné společenství s rodinou, měla nyní s bolestí rodit. 1 Moj 3,16 Porodní bolesti jsou v bibli obrazem vrcholného soužení. Mich 4,9.10; 1 Tes 5,3; Jan 16, 21; Zj 12,2

- Adam, který viděl, že milovaná Eva se prohřešila, který si nedovedl představit, jak by mohl žít bez ní, jedl také ze zakázaného ovoce a přivolal na sebe Boží zlořečení. Země, která dosud vydávala jen dobré plody, měla nyní rodit i trní a bodláčí. Původní harmonie byla narušena. 1Moj 3,17.18

- Člověk byl stvořen k tomu, aby radostně pracoval a pečoval o Eden. Měl v něm uplatnit všechny své schopnosti. 1 Moj 2,15 Práce, která byla pro něj radostí, byla po pádu do hříchu spojena s potem, námahou a bolestí. 1 Moj 3,19a (Jak nesrovnatelně krásnější a radostnější byla by dnes naše práce, kdybychom se při ní neunavili.)

- Bůh učinil člověka z prachu země, vdechl mu dech neboli dchnutí života, a tak se stal člověk živou bytostí. 1 Moj 2,7 Nyní se však kvůli svému přestoupení musí vrátit do prachu země, z které byl vzat. 1 Moj 3,19b Smrt je poslední nepřítel člověka.

II. ZASLÍBENÝ MESIÁŠ

Jak je to potěšující, že Bůh již před pronesením zlořečení projevil svůj soucit s padlým člověkem tím, že mu zaslíbil Mesiáše. Ve Starém zákoně je mnoho proroctví, ve kterých je na staletí dopředu vykreslen obraz Mesiáše, jenž měl vykoupit lidstvo.

1. První mesiánské zaslíbení

- První mesiánské zaslíbení je obsaženo v 1 Moj 3,15. Bůh řekl, že vznikne nepřátelství mezi satanem, který si použil za nástroj (medium) hada, do té doby nejkrásnějšího zvířete, a svedenou Evu, matku všeho lidstva. Tak jako mezi hadem a člověkem je velké nepřátelství, tak se v dějinách odehrává veliký boj mezi satanem i jeho semenem (jeho následovníky - Jan 8,44; Sk 13,10; 1 Jan 3,10) a ženou i jejím semenem, jímž je Mesiáš - Kristus, Gal 3,16.19

- Toto nejstarší mesiánské proroctví se naplnilo na Pánu Ježíši. Když Spasitel zemřel na kříži, satan jásal v domněni, že rozdrtil hlavu semene ženy. Ve skutečnosti mu rozdrtil jen patu. Kristus nevyšel z tohoto boje nezasažen. Rány od hřebů na jeho rukou i nohou a rána v boku budou věčnou připomínkou boje, v němž had zasáhl símě ženy.

- Však díky Bohu, že Kristus vstal třetího dne z mrtvých. Zvítězil nad smrtí; má klíče hrobu i smrti. Zj 1,18 V den svého slavného příchodu jako Pán pánů a Král králů Ježíš definitivně rozdrtil hlavu hada, zničil padlé anděly a všechny činitele nepravosti. První mesiánské proroctví obsahuje tedy tisíciletý zápas mezi Kristem a satanem, mezi stoupenci Kristovými a následovníky knížete temnosti. Vítězství však bude na Boží straně.

Poznámka: Někteří katoličtí kazatelé v kázáních o mariánských svátcích rádi citují mesiánské proroctví z 1 Moj 3,15 v tom smyslu, že "ona potře hlavu", totiž Maria. Ačkoli Maria jako panna počala a porodila Krista, nemohla zvítězit nad satanem pro spásu lidstva. Seriosní katoličtí vykladači (viz např. Dr. Jan Hejčl, Bible česká, I. díl, str. 41) jasně ukazují, že "ono símě" je sám Kristus.

- Eva měla naději, že porodí syna, který vysvobodí lidské pokolení. Jak se radovala, když se jí narodil první syn Kain. Tehdy zvolala plna naděje: "Obdržela jsem muže na Hospodinu!" Byla však velmi zklamána, když při něm viděla charakterové rysy, které byly neslučitelné s její představou o požehnaném synu - Vysvoboditeli. Když se jí narodil další syn Ábel, její srdce se nesmírně zaradovalo. Radost mohutněla, když naše pramáti spatřovala v tichém Ábelovi zřetelný obraz Vykupitele. Kain nikdy neuznal svůj hřích a považoval to za nespravedlnost, že Bůh vyhnal kdysi jeho rodiče z ráje."

Ábel tiše přijímal Boží tresty na lidskou rodinu. Srdce Evy pak jednoho dne bylo téměř zdceno, když měla na klíně mrtvé tělo svého milovaného Ábela, jenž byl zavražděn vlastním bratrem Kainem. Eva prožívala to, co později Maria, o níž prorokoval starý Simeon: "Tvou vlastní duši pronikne meč." Lk 2,35 Eva i Maria poznaly, že pro spásu lidstva musí nevinny Vykupitel podstoupit smrt.

2. Další mesiánské proroctví

- Izaiáš prorokoval, že Mesiáš se narodí z panny.

Iz 7,14 Jeho narození mělo být zvláštní a výjimečné. O naplnění tohoto proroctví čteme u Lk 1,26.27.35. Mesiáš měl mít také jméno Immanuel, což znamená "Bůh s námi." Viz také Jan 1,14

- Micheáš označil místo jeho narození: Mich 5,2. Malé městečko Betlém mělo být rodištěm Největšího, jehož původ je "od věčných dnů". Židovští kněží a theologové znali dobře toto místo. Na dotaz mudrců a krále Herodesa jasně poukázali na výrok Micheášův. Sami však nešli do Betléma. Mat 2,4.6 Pohanští mudrci, kteří poznali znamení času, se šli poklonit novorozenému králi a přinesli dary - zlato, kadidlo a myrhu - dítěti, ve kterém (dle darů) viděli Krále, Velekněze i Trpitele.

- Izaiáš prorokoval o jeho skromné činnosti a tichém charakteru. Iz 42,1-4 Ačkoliv bude spravedlivý, bude plný lásky a milosrdenství. Člověka podobného nalomené třtině nedolomí, ale narovná jej.

Jiskru dobra

v opovrhovaném člověku roznlít silou svého Ducha a bude vynáset spravedlivý soud. To všechno se naplnilo na Kristu a je nám známo z evangelií. (příklady Marie Magdalény, Zachea, Petra, Tomáše atd.)

- Proroka Izaiáše jmenujeme "starozákonním evangelistou". Ačkoli žil v 8. století př. Kr., vylíčil život a utrpení Spasitele tak zřetelně, jako by jej byl viděl spolu s pisateli evangelií.

Nejklasičtější je 53. kapitola Izaiáše, v níž je v hlavních rysech vykresleno celé vykupitelské dílo Kristovo:

Lid nesnadno uvěří kázání o něm, protože Mesiáš je podobný proutku, vyrostlému z vyprahlé země. Je prostým člověkem. Izrael nevidí v něm to, po čem toužil.

Je nejpohrdanějším a nejopovrženějším, muž bolesti, který skrývá svou tvář před těmi, kteří jej bijí a tupí.

On vzal na sebe naše mdloby a bolesti. Je raněn pro naše nepravosti a hříchy,

My jsme všichni pobloudili jako ovce, ale Hospodin uvalil na něj všechny naše nepravosti .

Je podobný tichému beránkovi, jenž neotevře úst, když jej vedou na zabití.

Pán Ježíš rád citoval v sobotní škole Izaiáše, který mluvil o něm. 53. kapitola jeho prorockví je mocným svědečtvím o Kristu zvláště pro Židy. Žel, Izrael nepřijal Ježíše z Nazareta, protože Ježíš se narodil v chudobě, nestudoval na jejich školách, byl pouhým řemeslníkem (Mat 13,54.55), nevyužil přízně lidu, který jej chtěl pro mnohé divy učinit králem (Jan 6,15). Nepochopili, že Mesiáš je nepřišel vysvobodit ze jha Římanů, ale ze jha hříchu, že nejdříve musí trpět a teprve potom vejít ve slávu. Luk 24,26

- Zachariáš prorokoval, že spravedlivý Mesiáš - který je plný spasení, bude chudý a ve svém triumfu pojede na oslátku. Zach 9,9

III. SYN BOŽÍ I SYN ČLOVĚKA

Všechny předcházející texty ukazovaly, že Mesiáš přijde jako člověk se zvláštním posláním.

Všechna tato prorockví však zároveň svědčila o jeho božském původu. Ježíš Kristus mluvil o sobě jako o "Synu člověka", jak jej jmenuje také např. Daniel 7,13, ale v celém svém díle, chování i slovech dokazoval, že je zároveň Synem Božím.

1. Sám se nazýval Synem Božím.

- Ježíš se táže uzdraveného slepce; "Věříš v Syna Božího?" Na jeho otázku mu odpovídá: "Kterýž mluví s tebou, ont jest." Jan 9,35-37

- Když jej před veleradou velekněz slavnostně zapřiáhl skrze živého Boha, aby řekl, zda je Syn Boží, odpověděl: "Ty jsi řekl." Takovým způsobem Židé slavnostně potvrzovali pravdu. Nato roztrhl velekněz roucho se slovy: "Rouhá se!" Velerada odpověděla: "Hoden je smrti." Mat 26,63-66

- Petrovo vyznání: "Ty jsi Kristus, Syn Boha živého" Ježíš schválil a prohlásil je za vnuknutí nebeského Otce. Mat 16,16.17

- Učil, že je téže podstaty jako Otec: "Já a Otec jedno jsme." Jan 10,30 "Otec ve mně a já v něm." Jan 10, 38.

2. Pán Ježíš si připisoval božské vlastnosti:

- Věčnost: "Prvé nežli Abraham byl, já jsem." Jan 8,58
- Všemohoucnost: "Dána je mi všeliká moc na nebi i na zemi." Mat 2i5,18 "Co činí Otec, to podobně činí i Syn." Jan 5,19
- Moc odpouštět hříchy: Hříšné Marii řekl: "Odpuštěny jsou tobě hříchy." Luk 7,48 "Syn člověka má moc na zemi odpouštět hříchy. Mat 9,6
- Právo soudit svět: "Otec dal všechen soud Synu." Jan 5,22.23

3. On je Pánem nad smrtí.

- Předpověděl své zmrtvýchvstání. Mat 20,18.19 Daniel o něm prorokoval: "Zabit bude Mesiáš; však jemu to nic neuškodí." Dan 9,2b Evangelia podávají zprávu, že Kristus třetího dne vstal z mrtvých, že židovská velerada podplácela strážce, aby tvrdili, že apoštolově ukradli Kristovo tělo. Evangelia píší, že hrob Kristův byl nalezen prázdný a že se Spasitel zjevil Marii Magdaléně, ženám, Petrovi, učedníkům jdoucím do Emauz, apoštolům ve večeradle, u jezera Genezaretského i před svým nanebevstoupením. Pavel říká, že kromě toho, že se ukázal apoštolům, ukázal se také více než pětistům bratří najednou, z nichž většina žila až do doby Pavlovy. 1 Kor 15,3-8
- Kristus jako jediný má klíče hrobu i smrti. Zj 1,17.18
- Jeho božství je také potvrzeno slavnostními výroky "JÁ JSEM", totožnými s oním "JÁ JSEM, KTERÝŽ JSEM", jímž se Hospodin představil Mojžíšovi, když jej posílal do Egypta. 2 Moj 3,14; Jan 6,51; 10,9.11; 11,25; 14,6; 15,1; Mat 28,20

4. Pán Ježíš byl zároveň v plném slova smyslu člověkem.

- Mluví o sobě většinou jako o "Synu člověka". Mat 8, 20; 12,8; 16,27; Skut 7,56
- Měl lidské tělo. Jan 1,14; Luk 24,39 Praví se o něm, že se narodil, rostl, požíval pokrm i nápoj, trpěl a umřel.
- Rozumově se vyvíjel jako každé dítě. Luk 2,52
- Měl lidské city: zármutek, radost; plakal i usmíval se.
- Poslouchal rodiče, ač na první místo kladl vůli svého nebeského Otce. Byl pokorný, ač praví, že je mu dána všeliká moc. Byl zbožný; cítil potřebu modlitby a spojení s Otcem, jehož pomoc si vyžadoval, aby křísil mrtvé a uzdravoval. Jan 11,41
- Po zmrtvýchvstání měl oslavené lidské tělo se stopami po ukřižování, které si ponechá na věky jako důkaz, že vykoupil lidskou rodinu, k níž se bude vždycky hlásit.

Závěr:

Radostní a plní víry můžeme zvolat s kdysi nevěřícím Tomášem: "Pán můj a Bůh můj!" Jan 20,28
Kristovo božství i lidství a celé jeho vykupitelské dílo zůstane pro nás velkým "tajemstvím pobožnosti", které však radostně poznáváme živou vírou. 1 Tim 3,16

Nakonec slyšíme pozoruhodný výrok člověka, který kdysi nevěřil, ale po zkoumání Ježíšova života a učení prohlásil: "Byl jsem vychován v nevěře, živil jsem se po směvačskou skepsí všech věků. Pozoroval jsem však bezmocný údiv, s jakým stál každý posměvač u Kristových jeslí. Divil jsem se, proč toto dítě bylo vrženo do světa v době římské hltavosti, židovské nenávisti a řecké subtilnosti, které se spojily, aby je rozdrtily. Avšak tato mohutná kombinace sloužila pouze k tomu, aby pohnala kupředu věc bezmocného dítěte, narozeného ve stáji.

Divil jsem se, že tento neškolený plebejec bez armády, bez úřadu, bez titulu, který nenapsal žádnou knihu a zemřel jako mladý muž, získal na zemi věhlas nejuctívanějšího člověka. Žádný pochybovač mi nemůže říci, jak jeho probodené ruce mohou vytrhovat ubohé duše z pekla nepravosti a vést milióny lidí k tomu, aby pro jeho jméno umírali na skřipcích a šibenicích, v plamenech a v mučení. Žádný nevěřící člověk ještě nevysvětlil, jak tento izolovaný Žid mohl pronášet, slova tak prostá; že jim mohlo rozumět dítě, a zároveň tak hluboká, že největší myslitelé nemohou změřit jejich úžasné hloubky. Život, slova, charakter tohoto zvláštního muže jsou záhadou dějin.

Každé přirozené vysvětlení jej činí tím záhadnějším paradoxem a neprobadatelným tajemstvím. Ale poznal jsem, že tento paradox byl jasný a že tajemství bylo rozluštěno, když jsem jej přijal jako takového, za jakého se prohlašoval, totiž jako Syna Božího, který přišel z nebe, za Spasitele lidstva, za svého Spasitele."

Přijměme i my Pána Ježíše jako očekávaného Mesiáše, který nás vykoupil svou drahou krví na dřevě kříže!